

L'empelt d'aproximació

Aquesta forma d'empeltar té, almenys, dues aplicacions ben clares: la primera per a fer empelts difícils, que ja sabem que molt probablement fracassaran amb qualsevol altre sistema. La segona, com a test d'afinitat. Si volem saber si un peu concret té afinitat amb una varietat determinada, si no funciona per aproximació podem concloure que no hi ha afinitat. Però no ens avancem i anem a veure en què consisteix aquest empelt.

TEXT: JAUME BRUSTENGA. IMATGES: JÚLIA BRUSTENGA.

Per empeltar per aproximació, en lloc de tallar la varietat i plantificar-la damunt del peu empeltem dues plantes que estan arrelades. Poden ser totes dues a terra, però el més normal és que una de les dues, o totes dues, estiguin en torretes. L'execució és molt senzilla. Cal tenir els dos exemplars ben a prop. N'hi ha prou amb fer una ferida, traient una llesca d'escorça i de fusta tant del peu com de la varietat. Aquestes dues ferides han de tenir la superfície ben plana i cal que estiguin ben encarades l'una amb l'altra. Després ajuntem les dues plantes per la ferida i ho lliguem ben lligat. Normalment, un cop fet això, esquinçem la part del peu per damunt de l'empelt. És la part que acabarem tallant, però tal com fem amb els empelts d'ull despert, si ho talléssim directament, correríem el risc que la tija s'assequés. Amb l'esquinçat, la tija continua viva i la saba continua circulant: és molt més fàcil aconseguir que es soldí l'empelt i estimulem que la varietat broti. Com en els empelts d'ull despert, aquells que

fem a principi d'estiu, l'esquinçat és més necessari si estem empeltant en aquesta època.

Un cop feta aquesta operació, ho podem deixar ben bé un mes, si estem en època de creixement, que és la més recomanable. Si hem empeltat a finals d'estiu, val més que ho deixem així tot l'hivern. No cal dir que si estem a l'època de calor haurem d'anar regant les plantes que estiguin en test. Passat aquest mes, quan ja veiem que la varietat està creixent i dona símptomes que l'empelt està soldat, podem començar a desmamar la varietat. Això vol dir que anirem tallant progressivament la varietat per sota de l'empelt, per tal d'acabar separant-lo de la seva arrel. Cada dia o cada dos dies li anirem fent un pessic amb les tisores de podar, o amb el dit si és molt tendre, fins que quedi només un fil ben prim i ens atrevim a acabar-ho de tallar del tot. Cal insistir en què aquest desmamat s'ha de fer amb uns quants dies de coll, almenys una setmana, o tenim números que s'assequi tot. I ho dic per experiència: una

vegada em va passar que li vaig ensenyar un empelt d'aquests a una visita i, endut per l'eufòria, li vaig voler mostrar com feia el desmamat i ho vaig tallar de cop; tot i que era una planta que estava creixent amb moltes ganes i es notava que ja xuclava del nou peu, al cap de tres hores era ben seca. Aleshores, prudència en fer aquest pas. Cal no tenir pressa.

Després vindrà el deslligat, que també és un moment delicat. En principi, si s'ha acabat el desmamat i la varietat continua viva, vol dir que està soldat i es podria deslligar. Normalment deslligo i ho torno a lligar més fluix, de manera que es pugui engruixir la tija però el lligam ajudi a aguantar-ho tot una mica.

**Aquest empelt uneix
dues plantes que
estan arrelades**

1. Si realment és un arbre ja molt gran, de més de 10-15 centímetres de diàmetre, ens podem plantejar de no tallar-lo arran de terra, sinó més amunt i fer l'empelt a les branques, a un o dos metres de terra.

Sobretot, allò que hem de vigilar és no trigar massa a fer-ho, ja que si la varietat ha crescut més d'un pam el lligam haurà escanyat el punt d'empelt; i com que la varietat començarà a pesar força, és fàcil que una ventada o el seu propi pes ens desenganxin l'empelt. També és prudent posar-hi un tutor, com una canyeta lligada o qualsevol cosa que ajudi a aguantar-ho tot plegat. De vegades, és suficient que un ocellet es posi damunt la varietat acabada de deslligar perquè t'ho trenqui. També ho dic per experiència...

Si tot ha anat bé, al cap d'unes quantes setmanes podem arreglar una mica la part de dalt i la de baix de l'empelt, acabant de tallar restes de fusta morta, de manera que quan vagi creixent la planta pugui tapar i cicatritzar bé les ferides.

Pistatxer sobre llentiscle

Bé, ja es veu que la cosa és entretinguda, però hi ha moments que no hi ha altre opció. Per exemple, si en parlem amb qualsevol que conegui el cultiu del pistatxer (ens costarà de trobar, perquè no n'hi ha gaires) ens dirà molt probablement que el pistatxer no té afinitat damunt del llentiscle i que de cent proves que es facin només en viuran dues o tres. En canvi, fet per aproximació, s'hi agafa molt bé. Això pot no tenir utilitat per a una plantació comercial estàndard, però sí si volem treure profit d'una zona que tingui una presència important de llentiscles: aquests potser hi portaran força anys i tindran un sistema radicular poderós. Si aconseguim empeltar-los, en poc temps podem tenir uns quants pistatxers ben bonics sense haver hagut de fer tot el procés de plantació, molt més car i complicat.

Sempre que treballem amb peus silvestres directament a camp val la pena seguir aquesta manera de fer: tallem a l'hivern, arran de terra, i a la primavera o estiu següent podem empeltar damunt els brots tendres. Això també serveix per a empelts que no siguin d'aproximació, tenint en compte que si són arbres molt forts i vigorosos l'any següent presenten un creixement molt important i costa enganxar-hi cap empelt: l'escup. Si això passa, cal repetir-ho l'any següent, tornant a tallar durant l'hivern, i la brotada ja serà més debil'.

Castanyer damunt d'alzina

Un altre exemple on podem utilitzar l'empelt d'aproximació és amb el castanyer damunt de l'alzina. Certament, castanyers i alzines són de la mateixa família, la de les fagàcies. Es diu que la família marca el límit en les possibilitats que hi hagi afinitat, tot i que el folklore popular atribueix empelts llegendaris entre espècies molt allunyades. Bé, el cas és que si provem d'empeltar un castanyer damunt d'una alzina fent qualsevol de les tècniques d'empelt habituals tenim molts números de continuar anant a comprar les castanyes durant una pila d'anys. Per aproximació, en canvi, és perfectament factible.

Ara que surt aquest tema, no em puc estar de comentar que l'únic exemplar que tinc empeltat en aquests moments, l'any següent d'haver fet l'empelt, va agafar un xancre molt lleig. Encara devia passar ben bé un altre any, però com que em semblava que es volia morir, vaig deixar que cresqués un brot de l'alzina per tornar a empeltar per damunt del xancre i, sorpresa!, a partir d'aquí, el castanyer va tornar a agafar força i li van

01. El brot del peu escollit. En aquest cas una alzina arrelada a terra.
02. Tallant la torreta per facilitar l'empelt.
03. Traient una llesca d'escorça.
04. Les dues superfícies a empeltar han d'estar ben planes i ben encarades.
05. Lligant peu i varietat.
06. Esquinçant la part aèria del peu després de fer l'empelt.

passar tots els mals. Vaig interpretar que es devia estar ofegant: un castanyer i una alzina tenen ritmes molt diferents, l'alzina és perenne i el castanyer caducifoli. A més, aquest darrer brota ben tard, ben avançat el maig, i és probable que l'arrel

Un altre exemple d'empelt per aproximació és el de castanyer sobre alzina

d'alzina faci dies que estigui reclamant elaborats fotosintètics... No m'ho ha dit mai ningú ni ho he llegit enlloc, però sempre que faci castanyers sobre alzina deixaré una branqueta d'alzina a la part baixa, per si de cas.

I d'aquesta manera relativament senzilla, tot i que una mica laboriosa, podem tenir castanyers en terreny calcari. Per aconseguir els plançons de castanyer es poden posar castanyes selectes i bones a germinar en torretes, en terra de castanyer, i regar sempre amb aigua de pluja. Recordem que no suporten la calç. Si fem la sembra per Tots Sants (les castanyes, si s'assequen, perden la capacitat germinativa) a l'estiu següent ens podem plantejar l'empelt, tot i que serà un plançó ben petit.

Algú em va dir que el castanyer tenia més bona afinitat amb el roure. Vaig pensar que almenys els cicles de creixement sí que serien més semblants, però de moment no me n'he sortit, ni directament ni per aproximació. Cal tenir en compte que hi ha molts roures diferents i potser els que corren per casa meva tenen menys afinitat. Però ho seguirem provant! És clar que es poden anar empeltant castanyers damunt de les alzines, però preferiria reservar aquestes per a empeltar-hi altres alzines de gla dolça. Però això serà un tema per a un altre article...

En Maurice Chaudière, de qui tant vam aprendre, fins i tot empeltava, per aproximació, gerderes damunt d'esbarzers. D'aquesta manera aconseguia vigoritzar molt la gerdera, traient partit de la força de l'esbarzer. L'única pega és que és un empelt que cal anar repetint cada any: pel sistema de creixement dels esbarzers, els brots creixen, l'any següent fructifiquen i després es moren. Aleshores, cal anar repetint l'empelt cada any i tenir un estoc de torretes amb les plantes mare de gerderes.

De tota manera, encara que pugui semblar que és una forma d'empelt reservada a les curiositats o a l'experimentador, tinguem en compte que la indústria també fa el cèlebre empelt de síndria sobre carbassa per aproximació. Aquí entrem en el tema dels empelts herbacis, molt més delicats, però si la indústria ho fa deu ser perquè pot sortir rendible. Tot és qüestió d'agafar perícia i tenir-ho ben muntat. ✿

CURSOS PRIMER SEMESTRE 2016

	Lloc	hores	Preu
Elaboració de vi ecològic per a petits productors	Manresa	20	32€
Vitivinicultura biodinàmica	Manresa	60	65€
Diagnosi i millora de la fertilitat del sòl	Manresa	60	65€
Engreix ecològic de boví	Manresa	20	32€
La sanitat vegetal en els horts socials	Manresa	40	65€
Transformació de la poma	St. Llorenç Morunys	35	54€
Electrònica i Hardware lliure per aplicacions al medi rural	Manresa	60	65€
Gestió eficient de l'aigua a la finca	Manresa	60	65€

JORNADES TÈCNiques PRIMER SEMESTRE 2016

	Lloc	Preu
Avicultures ecològiques alternatives	Manresa	gratuïta
Drets de propietat intel·lectual sobre la diversitat cultivada	Manresa	gratuïta
Agricultura regenerativa	Manresa	gratuïta
Gestió ecològica dels cultius de secà	Manresa	gratuïta
Sanitat en porcicultura ecològica	Manresa	gratuïta
Intercanvi d'experiències de ramaderia al bosc	Manresa	gratuïta

Informació: EA Manresa

Avinguda Universitària, 4-6 (Edifici FUB) - 08242 MANRESA
 Tel. 93 874 90 60 - ccagraria.manresa@gencat.cat
<http://agricultura.gencat.cat/escolesagrarias>
<http://agora.xtec.cat/ecamanresa/intranet>

Formació agrària

Generalitat de Catalunya
 Departament d'Agricultura,
 Ramaderia, Pesca i Alimentació